

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vojna na daljnem vztoku.

V soboto smo priobčili iz Petrograda ta-le brzogovaj:

Položaj je silno resen. V vladnih krogih se nič več ne računa z eventualnostjo, da bi se ohranil mir. Naglašajo se, da je Rusija šla do skrajne meje popustljivosti. Dalje ne more, ako neče škodovati svojemu vplivu in ugledu. Ako torej hoče Japonska vojno na vsak način, naj jo ima, Rusija ni niti za trenotek v skrbeh radi izida vojne. Vojna izbruhne na vsak način, ako ne danes, pa gotovo jutri. Ako je ne bo napovedala Japonska, bo Rusija sama razsekala gordijski voz in prijavila Japoncem vojno.

Včeraj, v nedeljo, pa se nam je že telefonično sporočilo, da je Japonska že napovedala Rusiji vojno. Zanimivo je, da je bil naš list prvi, ki je imel vest, da „danes, ali jutri“ izbruhne vojna, zakaj niti eden drugih — bodisi avstrijski, nemški ali angleški list — nima tega poročila, iz česar se lahko slovenska javnost prepriča, kako izborne so naše zveze!

Konflikt med Japonsko in Rusijo je torej navzel značaj, katerega so vsi dalekovidni in o razmerah dobro poučeni diplomati takoj že sprva prerokovali. Ta konflikt pa, ki je dosegel sedaj svojo kulminacijo z odpoklicanjem dipl. zastopnikov, ni trajal samo zadnje mesece, ampak sega že nekaj let nazaj. Po srečno završeni vojni proti Kitajski je bila namreč Japonska prepričana, da si je priborila prvenstvo med vsemi silami v Aziji in da ji je eo ipso s tem že tudi pripadla vodilna in odločilna vloga v azijski politiki. In že je mislila narekovati Kitajski take mirovne pogoje, ki bi bili za vselej zagotovili „državi vzhajajočega solca“ nadvlado nad „nebeskim cesarstvom“. Japonska je mala dežela, a jako obljubena. Japonci državni so izpredvideli, da bo treba vedno naraščajoči ljudski masi

odpreti pota, kjer bi se lahko širila in razprostirala. Zato so mislili ne le zasedati Korejo, ampak tudi odvzeti Kitajski vse severne obmorske pokrajine. To so bili japonski načrti ob koncu vojne s Kitajci; toda te lepe načrte so prekrizale evropske velesile na čelu jim Rusija, in Japonska se je morala pri sklepanju miru v Simonoseki odpovedati vseh svojih nad in se zadovoljiti samo s primerno vojno odškodnino. Škripajoč z zobmi so se Japonci takrat vdali, ker se niso mogli ustavljati vsem evropskim velesilam. Da je pa bila Rusija tista, ki je pravzaprav prekrizala njihove dalekosežne in visokoletne načrte, to je Japonska dobro vedela in si tudi dobro zapomnila. Od tega časa datira tudi mržnja Japoncev do Rusije. Ko pa je po evropski ekspediciji v Peking, ki je zatrla kitajske, proti tujcem naperjene nemire, zasedla Rusija Mandžurijo, se je Japonska kar pemila onemogle jeze in srda. In to ni čuda!

V simonoseškem miru je Rusija spravila Japonsko ob vse sadove srečno završene vojne s Kitajci in prepričala, da ni mogla anektirati niti ene kitajske pokrajine — samo pod pretvezo, da se ne sme spremeniti posestno ravnotežje. Nekaj let pozneje pa je ista Rusija, ne meneč se za ta princip, brez vsake vojno čisto mirnim potom zasedla Mandžurijo, to je baš isto pokrajino, na katero je računala Japonska v svoji vojni s Kitajsko. In ni dvoma, da bi bila „država vzhajajočega solca“ že takrat napovedala Rusiji vojno, ako bi ne bila Rusija obljubila, da se takoj umakne iz dežele, čim se bodo razmere konsolidirale in nemiri polegli. Računajoč na to obljubo in upoštevajoč, da se še ni dovolj okrepila izza časa zadnje svoje vojne, je Japonska priznala Rusiji pravico, da začasno zasede Mandžurijo. In ko so se povrnila redne razmere in so ponehali nemiri, se je Japonska nadejala, da se bo Rusija umaknila iz Mandžurije. To se pa nele ni zgodilo, marveč Rusija si je vse prav po domače uredila, jela je graditi železnice in se utrjati, prav kakor da

bi nikdar ne mislila zapustiti Mandžurske. Japonska je bila v hudih škripcih. Vedela je dobro, da preje ali sleje mora priti v navkrižje z Rusijo, ako boče varovati svoj ugled in svoje interese, takisto, pa je tudi bila uverjena, da je za njo tem bolje, čimprej da pride z Rusko v konflikt in čim preje se isti završi.

Toda za povod nesporazumljenja ni mogla vzeti — Mandžurije, ko je vendar preje Rusom sama priznala pravico, da smejo zasedati to pokrajino, četudi samo začasno, to tembolj, ker so Rusi vedno še naglašali, da Mandžurije nečejo anektovati, ampak da jo bodo v primernem času zopet izročili njenemu prvotnemu lastniku. Zato je vzela kot pretvezo Korejo. Pravi vzrok nasprotstva med Rusijo in Japonsko pa je vendarle Mandžurija in Koreji pripada v tem oziru brez dvoma še druga vloga, da si se je v tem konfliktu vedno le govorilo samo o korejskem polotoku. Da je to dejansko tako, se je pokazalo baš sedaj! Rusija je odnehala v vseh važnih in bistvenih točkah, tičočih se Koreje, a navzlic temu ji hoče Japonska napovedati vojno, ker je izpredvidela, da so Rusi pač voljni odnehati v vseh drugih vprašanjih, da pa smatrajo Mandžurijo kot »Noli me tangere«. Čim so Japonci to uvideli, je bil dan »casus belli«, in je vojna neizogibna. — S tem pa seveda še ni rešeno, da bi tudi zmagali. Nasprotno, vsi poznavalci razmer zatrjujejo, da sploh ni misliti, da bi si Japonci izvojevali v tej vojni kakšnih vspehov, kamoli še, da bi si priborili zmago. Njihov boj se mora že a priori imenovati »brez upa zmage«! Japonci mislijo seveda popolnoma drugače. Da podamo kolikor mogoče verno sliko o položaju in o dogodkih, hočemo v glavnih potezah priobčiti mnenje nekega vplivnega diplomata, ki je dlje časa bival na Japonskem in je bil toli prijazen, da nam je na našo prošnjo poslal nekaj črtic, ki niso le velezanimive, ampak v marsikakem oziru naravnost

senzacionalne. Ta — mimogrede omenjeno slovenski diplomat pravi:

Japonci so silno bojaželjni in bojeviti ter ne dvomijo niti za hip, da bodo v vojni z Rusijo prav gotovo zmagali. Japonski državniki, in sicer najboljši, med njimi tudi marki Ito, so sicer odločni nasprotniki vojne z Rusijo, ker so prepričani, da morajo Japonci podleči ruski premoči, toda širše ljudske mase in večina parlamenta se je polastila neka fiksna ideja, da je treba prijeti boj z Rusi in da bo zmaga v tej borbi prav gotovo na japonski strani. In to, razpoloženje ljudstva mora vlada vpoštevati, ako bi ga ne hotela upoštevati, nastali bi takoj domači nemiri, ki bi lahko imeli hujše posledice, kakor izgubljena zunanja vojna. Japonci je rojen optimist. Vsak Japonci, ki si kupi srečko, je takoj iz začetka prepričan, da zadene glavni dobiček in tako misli tudi vsak Japonci, da mora Japonska zmagati, naj se že vojskuje s komerkoli, zlasti odkar je v zadnji vojni potokla Kitajce.

Marsikdo bode morda vprašal, zakaj pripisuje Japonska toliko važnost Mandžuriji in Koreji. Nato je prav lahko odgovoriti. Japonci smatrajo Mandžurijo in Korejo življenjskega pomena zase, in sicer v gospodarskem oziru. In to je tudi deloma upravičeno naziranje. Japonska, ki meri samo 382.447 km², a ima okoli 45 milijonov prebivalcev, ne more več svojih ljudi preživeti. In to ni čudno, saj je razmeroma tako mala in tudi nerodovitna, da se mora takorekoč vse, kar je za življenje potrebno, vzeti, ugrabiti naravi z največjo silo. V nasprotju z Japonsko pa sta Mandžurija in Koreja, zlasti ob morski obali zelo rodovitni in ste bili doslej oni deželi, kamor je Japonska pošiljala svojo nadprodukcijo na prebivalstvu. Ker je Rusija zasedla Mandžurijo in si tudi v Koreji pridobila odločilen vpliv, smatrajo Japonci to kot edino zapreko njihove ekspanzivnosti in ker so tudi prepričani, da jim je odvzet prvi pogoj

razvoja in življenja, čim se odkogar koli stavijo meje njihovi ekspanzivnosti, so konsekvantno primorani začetki proti Rusiji vojno.

O posledicah te vojne je seveda sedaj še težko govoriti. Admiral Aleksejev, carski namestnik na daljnem vztoku, ki spada k onim ruskim častnikom, ki niso samo vojniki, ampak tudi spretni diplomati, je že pred meseci, ko so se jeli zbirati prvi vihar naznanjujoči gromonosni oblaki na političnem obzorju daljnega vztoka, izrekel svoje prepričanje, da se ne bode dala preprečiti vojna. Aleksejev je eden najpametnejših, najspretnjših in najpremetnejših diplomatov in državnikov našega časa in ker je tudi on vrhovni poveljnik ruske armade v boju proti Japonci, je zanimivo, kako se je že pred meseci izjavil o načinu, kako se bodo Rusi bojevali, ako res izbruhne vojna. Rusi se bodo, je rekel, v boju držali politike starih Skitov, katera je tudi proti Napoleonu popolnoma uspela. Čim se napove vojna, se bode ruska armada umaknila v notranje dežele in bo za sabo vse opustošila. Ako ji bodo Japonci sledili, jim bode v kratkem času pošel provijant in ko bodo že vsi utrujeni in onemogli, vdarili bodo Rusi na nje in jih uničili. Sploh pa pomeni za Japonsko transport in vzdrževanje kakih 200.000 vojakov v Koreji ali Mandžuriji že gmotno katastrofo. Ruska bojna mornarica, o kateri Japonci trdijo, da jo bodo v prvem trenutku uničili in pogreznili v morje, umaknila se bi pod varstvo topov v Port Arturu in ruske križarke bi v prvem trenutku imele samo to nalogo, da bi zabranjevale dovažanje provijanta z Japonske ali kot drugod. In če bi bili Japonci že utrujeni in izmučeni in bi že bili popolnoma oslabljeni vsled krutega podnebja — v Mandžuriji in Koreji je namreč 8 mesecev zima in le 4 mesece poletje —, bi Rusi z no-

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Tretji del.

I.

Zaupnim potom je Ljubljana izvedela, kaj je cesar Napoleon sklenil glede Ilirije, še predno so bili dobitni sklepi razglašeni. Načrt za novo organizacijo sta dobila v pregled generalni intendant baron de Belleville in generalni justični komisar Josip Coffinhal. Napoleon je res razdelil Ilirijo na skupino departementov, ki so bili v precej rahli zvezi med seboj. Vsled tega je pozneje veneški in italijanski element dobil veliko večjo veljavo v Iliriji, kakor jo je imel za časa maršala Marmonta. Oblast generalnega guvernerja se je znatno skrčila. Napoleon je uvedel nekak analize, vsled katerega sta bila generalni guverner in generalni intendant — nekak minister notranjih del — navezana se v vsaki stvari med seboj porazumeti, ker eden brez drugega ni mogel ničesar storiti. Generalnemu intendantu je Napoleon

vzel vso finančno upravo in jo izročil posebnemu intendantu, ki je bil nekak finančni minister Ilirije. Justično upravo je uredil Napoleon tako, da je bila v Ljubljani ustanovljena apelacijsko sodišče in posebno trgovsko sodišče. Ustanovljena je bila dalje v Ljubljani notarska zbornica in komerciona komisija, iz katere se je pozneje razvila trgovska zbornica. Nova organizacija je tudi dobro skrbelo za trgovino, čeprav Ljubljaničanom ni bilo prav, da je vlada dovolila tolikim Italijanom, da so se naselili v Ljubljani. Tudi po Marmontu urejeno šolstvo se je reorganiziralo. Centralna šola v Ljubljani se je premenila v akademijo, to je, v pravo vsučilišče; gimnazija pa se je spopolnila v kolegij. Skrbelo se je, da se je v vseh šolah učil francoski jezik, ali pustila se je profesorjem pravica, da so vse predmete predavali v slovenskem ali v nemškem jeziku. Tudi pošto je vlada dobro uredila. Vsak dan so hodili kurirji v Trst in prihajali iz Trsta, trikrat na teden je bila zveza z Dunajem in trikrat na teden z Italijo, s Francojo in z Orijentom. V glav-

nem je bil novi organizacijski načrt posnet po organizaciji Francije, a tendenca njegova je bila, zagotoviti pariški vladi kar mogoče največji direktni vpliv na Ilirijo in oblast francoskih funkcionarjev utesniti kolikor se je sploh dalo. Novi načrt je bil pravi odsev Napoleonovega centralizma in avtokratstva.

Predno se je izvedla nova organizacija, so se zgodile precej važne osebne spremembe. Najpomembnejša med vsemi je bila sprememba v osebi generalnega guvernerja. Marmontov naslednik je postal 39letni general Henri grof Bertrand. Ta je bil eden najzvestejših Napoleonovih pristašev. Bertrand se je pod Napoleonom bojeval v Italiji in v Egiptu in se je l. 1805. v bitki pri Austerlitzu tako odlikoval, da ga je Napoleon imenoval svojim generalnim adjutantom. L. 1806. je Bertrand dosegel, da je trdojava Spandau kapitulirala l. 1807. je v bitki pri Friedlandu kot divizijski general odločil v prid Francozom in si v bitki pri Aspernu l. 1809. pridobil velikanski zaslug s tem, da je pravočasno napravil mostove čez Donavo, za kar

mu je Napoleon podelil grofovstvo. Bertrand ni bil tako odličen vojskovedja, kakor Marmont, ni bil niti tako duhovit, niti tako vsestransko izobražen, a bil je cesarju zvesto udan. Cesar mu je tudi skoro popolnoma zaupal, ali iz previdnosti je bil poslal v Ljubljano svojega prav specijelnega zaupnika, ki je imel nalogo, nadzirati generalnega guvernerja in vse intendante. To je bil član državnega sveta Las-Cazes. Napoleon ga je imenoval predsednikom komisije ilirskega državnega dolga, a to mesto je bilo le ustanovljeno, da ima Las-Cazes vpogled v ilirsko upravo. Las-Cazes je bil Napoleonu neskončno udan in ga tudi v nesreči ni zapustil. Ko so Angleži odpeljali Napoleona na mali otok Sv. Helene, sledil mu je zvesti in udani Las Cases tudi tja. Las-Cazes je provzročil, da sta odstopila kmalu po uvedbi nove organizacije generalni intendant baron de Belleville in generalni justični komisar Coffinhal in izposloval, da je bil imenovan zapovednikom žandarmerije J. J. Robelot, ljuti preganjalec vseh duhovnikov, ki so konspirirali proti Fran-

ciji in za združenje Ilirije z Avstrijo. Bertrand je bil imenovan generalnim intendantom dne 25. marca 1811, a je šele junija meseca prišel v Ljubljano. Nova organizacija je bila zaukazana s cesarskim dekretom z dne 15. aprila 1811.

Pravega pomena te organizacije velika večina takrat narodno mislečih Slovencev ni razumela, ker je uvaževala le dvoje: da je bila oblast generalnega guvernerja skrčena na minimum in da francoska vlada ni utesnila pravice, ki jih je bil Marmont priznal slovenskemu jeziku. Ko je pariška vlada po nasvetu justičnega komisarja Coffinhala imenovala tako pri tribunalu kakor pri apelacijskem sodišču same slovenskega ali hrvaškega jezika popolnoma zmožne funkcionarje in nobenega Nemca in ko je bil Fran Damjan imenovan prezidentom trgovske sodnje, so utihnili tudi tisti, ki so imeli proti novi organizaciji svoje in sicer upravičene pomisleke.

Predno se je pa to izvršilo, je Andrej Kopitar učakal v Ljubljani sijajen triumf in provzročil velikot in močno gibanje proti duhovščini

vimi svežimi močmi stopili na bojno polje in si izvojevali venec zmage hitreje, nego bi si kdo mislil, in premagali Japonce, da, jih naravnost uničili.

Tako, kakor admiral Aleksejev, pa mora soditi vsakdo, ki razmere temeljito pozna. Današnja Japonska že zdavna ni to, kar je nekdanj bila, zdrava, krepka, dobro se razvijajoča država. Civilizacija ni vplivala ugodno na ljudstvo, ker mu ni mogla oplemeniti srca in duha. Japonska kultura je le navidezna, površna, pravi pobeljeni grobovi. Japonci se sicer na zunaj civilizirani, znotraj pa je takšen barbar in Azijec, kakor je bil preje. Japonci, ki je bil preje, kakor vsi barbari, pošteni in odkriti, značaja, je postal pod vplivom evropske civilizacije lažnjiv, zahrbtn, nepošten in zagrižen šovinizist, ki smatra sebe za prvi narod na svetu. Posledica tega je, da narašča mržnja proti tujcem na Japonskem od dneva do dneva in da je sovražstvo do njih sedaj že doseglo meje, kakor se ne da niti primerjati s Kitajsko. Vrh tega je še finančni položaj Japonske naravnost obupen, narod že sedaj komaj nosi horrendno visoke davke in ako se ti še zvišajo, mora omagati pod neznošnim bremenom. In večino teh dohodkov se porabi za vzdrževanje armade, ki bi naj konkurirala glede kakovosti in številnosti z armadami evropskih velelesil. Od te drage armade hoče sedaj japonsko ljudstvo končno imeti koristi in prav zbog tega silijo ljudske mase k vojni. Sicer ni dvoma, da je japonska armada za azijske razmere naravnost izvrstna in izborna, toda naravnost temu se Japonska vendarle še ne more meriti z nobeno evropsko velelesilo. Japonci bodo pobiti, o tem ni dvoma. To pa ne ho samo usodepolno le zanje, marveč bo še veliko usodepolneje za številne tujce, ki sedaj živijo na Japonskem. V tem slučaju se bodo godila grozodejstva na tujcih, kakor jih morda še ne pozna zgodovina. Nikdo nima namreč pojma, kako se na Japonskem sovražijo tujci, pa ne samo v ljudski masi, ampak celo v vladajočih krogih. Zato je napravilo najmučnejši vtis na tamkaj živče Angleže, ko se je izvedelo, da je Anglija sklenila z Japonsko politično zvezo, in sicer celo brez vednosti svojega poslanika v Tokiju, lorda Macdonalda. Ako bi ta vedel, da se namerava od vlade skleniti ta zveza, bi on to odločno odsvetoval. Sicer pa Japonci ne smejo stati nikakih nad v to zvezo, zakaj ta alijanca se je sklenila tako, da imajo Japonci vse dolžnosti, Angleži pa koristi.

Bržčas bodo Japonci v borbi proti Rusiji, ki je oborožen od glave do pete, popolnoma osamljeni! In to je usodepolno za Japonsko, ki vendar ni tako pripravljena na vojno, kakor Rusija, dasi se je že z vso nervoznostjo že mesece in mesece oboroževala. Ruska vojna moč na Daljnem vzhodu pa je naravnost velikanska. V Mandžuriji in sosedni Sibiriji je že zbranih skoro ne milijon vojakov. Rusija ne razpolaga samo z dobro in številno pehoto, ampak tudi z izvrstnim topničarstvom in z izbornim konjeništvom. Japonska pač ima razmeroma dobro pehoto, nima pa izvežbane artilerije, še manje pa kavalarije. Tudi ruska bojna mornarica daleko nadkriljuje japonsko. Sicer še ni zbrano vse rusko vojno ladijevje v zalivu Pečili in pred Port Arturom, zakaj nekaj oklopnih in križark, ki so se pred kratkim zgradile v Tulonu na Francoskem, je šele na potu na daljni vzhod, a vendar ni dvoma, da že to ladijevje zadostuje, da se uspešno bori z japonsko mornarico. Niti za hip se torej ne dá dvomiti, da bo Japonska v začetni vojni doživela hud poraz in da bo Rusija pridobila samo na ugledu in veljavi. To uvidevajo že tudi Angleži, ki so naj-

več zakrivali, da so se Japonci uveljavili v svojo megalomanijo in si jeli domišljevati, da morejo ugnati ves svet v kozji rog. Angleži so si seveda mislili sprva, da Rusija ne bo sposobna voditi uspešno vojske v daljni Aziji in so mislili svojo nevarno tekmovalko na ta način spraviti ob ugled in veljavo. Šele sedaj, ko je Rusija razvila svojo velikansko, docela nepričakovano moč, jih je jelo biti strah in groza in jeli so pomirjevalno vplivati na Japonce. A zdaj je že prepozno. Lavina se je že jela valiti in prav gotovo je, da ne bo pokopala tistih, katere bi si sovražniki Rusije želeli!

Ogrska delegacija.

Dunaj, 7. februarja. Delegacija je včeraj razpravljala o mornaričnem proračunu.

Delegat Rosenberg je vprašal mornaričnega poveljnika, ali ne bo zahteval prihodnja leta zvišanja proračuna in kako je mogel zvišati število mornarice brez dovoljenega zvišanja rekrutov.

Del. grof Wilczek je predlagal, naj se sklepanje o mornaričnem proračunu odgodi do sej vojnega odseka. V istem zmislu je govoril tudi del. Kubinyi.

Po govoru mornaričnega poveljnika barona Spauna je bil proračun sprejet.

V imenu mornaričnega poveljnika je govoril Senyi, ki je rekel da še manjka mornarici 397 moč in da so vstopili le avstrijski rekrutje. Nadalje je razlagal, kako nezadovoljivo je poviševanje proračuna za našo mornarico v primeri z drugimi velelesilami. Pri nas znašajo stroški za mornarico samo 50 milijonov kron.

Potem se je proračun z naknadnim kreditom sprejel tudi v podrobni debati.

Nemško-češka sprava.

Dunaj, 7. februarja. Pri včerajšnjem dvornem obedu je govoril cesar s podpredsednikom poslanske zbornice dr. Žalč kom ter je izrekel upanje, naj bi se Čehi in Nemci, ki živijo še vendar toliko stoletij skupaj ter morajo i v nadalje skupno živeti, že vendar sporazumeli.

Kriza v nemški ljudski stranki

Dunaj, 7. februarja. Za resolucijo, s katero se je izreklo načelniku dr. pl. Derschatti popolno zaupanje, niso hoteli glasovati poslanci Erlar, Dobernig, Lemisch in Sylvester. Vkljub temu je bil Derschatta zadovoljen z zaupnico ter izjavil, da odtegne svojo demisijo. Potem je vodstvo stranke zabilo tudi posl. Doberniga, naj opusti misel, da bi odložil mandat.

Italijansko vseučilišče.

Rim, 7. februarja. »Tribuna« je prinesla včeraj razgovor z nekim visokim aktivnim politikom, ki je povedal, da se vlada v tem vprašanju zato vede tako neodločno, ker je tržaški namestnik grof Goëss proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu, češ, da bi prisotnost mnogih italijanskih dijakov proizvodila razne konflikte. Grof Goëss priporoča vladi v ta namen Gouico

Trgovinske pogodbe.

Dunaj, 7. februarja. Jutri pridejo sem ogrski ministrski predsednik grof Tisza ter ministri Lukacs, Hieronymi in Talian. Na Dunaju ostanejo par tednov, da dožene vse potrebno za trgovinske pogodbe.

Rim, 7. februarja. Pri nemško-italijanskih pogajanjih glede obnove vitve trgovinske pogodbe se je pojavilo več zelo resnih spornih točk. Nemški delegatje odpučujejo preko Berolina v Petrograd, da dovrše pogajanja z Rusijo.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 6. februarja. Poročevalec dr. Egersdorfer je imel zaključni govor v budgetni debati. Polemizoval je proti poslancema dr. Franku in prof. Vrbaniću; rekel je, da ima vsak narod tako avtonomijo, kakršno zasluži. Nadalje je trdil, da so le fraze

vsje govornice, da hrvaški narod propada. Izseljevanje da še ni dokaz propadanja. Tudi Angleži in Rusi se izseljujejo na vse strani sveta. Potem se je glasovalo po imenih o proračunu ter je bil isti s 43 glasovi proti 5 glasom sprejet.

Posl. dr. Mile Starčević je interpeliral, zakaj se je prodalo deželno graščinsko posestvo Veliki Tabor v Desenicah tuju za 162.000 K, dasi bi bila posestvo rada kupila občina ter je svojo željo tudi naznanila banu po posebni deputaciji.

Posl. Erazem Barčič je interpeliral deželno vladu, zakaj se dovoli reškemu guvernerju naslov: »Guverner mesta Reke in ogrsko-hrvaškega Primorja.« Pripovedoval je tudi, da je bil novi guverner sprejet le z madjarskim pozdravom ter je tudi odgovarjal le madjarski, dočim je hrvaškim oblastnjim v Sušaku poslal italijanska vabila. Guvernik je prorokoval, da vsled tega prav lahko znova zavre žaljenim hrvaškim rodoljubom kri, da začnejo demonstrirati.

Posl. Tuškan se je bavil s poslancem dr. Frankom in njegovim bratom ter jima očital židovstvo in madjarstvo, češ, za denar sta za vse pridobiti. — Seja se je zvečer nadaljevala.

Kriza v Srbiji.

Belgrad, 7. februarja. Ker sta Gruič in Protić odklonila sestavo kabineta, je sklical predsednik skupščine vse člane radikalne stranke h konferenci, da se sklone, kako se naj kriza reši. Pri tej priliki je prišlo do izmirjenja obeh radikalnih struk. Ta sprava pomeni konec moči zarotnikov. Sestavo kabineta prevzema najbrže Pasić in njegov dosedanj nasprotnik Živković.

Novi tiskovni zakon na Bolgarskem.

Sofija, 7. februarja. Sobrajanje je sprejelo zakon o »tiskovnih pregreških zoper vladarja in člane njegove rodbine«. Zakon je zelo oster in bo pač zabranil, da se o knezu ne bo govorilo in pisalo tako odkrito, kakor se je lansko leto. Velezdaja se kaznuje z ječo od 5 do 10 let in z denarno globo 5000 do 10.000 frankov; kdor izreče željo ali namen, naj bi se knezu ali prestolonasledniku vzelo življenje, dobi 3 do 10 let ječe ter plača 3000 do 8000 fr. Kdor v tisku ali v slikih kneza, kneginjo ali prestolonaslednika razžali ali osmeši, se kaznuje z ječo 2 do 3 let in z globo 2000 do 5000 fr. Sodbe o teh tiskovnih prestopkih se odvzamejo poroti.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 7. februarja. Poslaniki velesil so izročili turški vladi sledečo pismeno izjavo: »Ker so general De Georgis in višji častniki ostalih držav, ki so aktivno udeležene na reorganizaciji orožništva v Macedoniji, že zbrani v Carigradu ter izdelujejo službovnik, da izvrše čim preje svojo nalogo, kakor to žele njih vlade, opozarja se vlada na to, da pove pravočasno svoje mnenje.«

Carigrad, 7. februarja. Turška vlada je odgovorila zastopnikom velesil na posamezne točke reformnega programa ter povedala, da želi naj bi civilne agente spremljali turški uradniki le zaradi njih varnosti.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 7. februarja. Včeraj je odšel od tu pomožni transport v Afriko. Ekspedicija je štela 392 vojakov, 13 častnikov in 3 zdravnike. Cesar se je poslavljaj od vojakov in častnikov posebej v dolgi govoranci. Vojake je opominjal na junaštvo, samozatajevanje in požrtvovalnost ter jim zaklical »srečno!« Vojaki so odgovorili »enoglasno: Srečno, Veličanstvo!«

Pšice iz ribniške doline.

§ 33. Za trgovca Vendelina Starčeta je agitiral ves farovski aparat in dekanov hlapec vozil mu je menda brezplačno blago s kolodvora. Kaplani so agitirali po šolskih otrocih; še celo Volcev mežnar je nagovarjal ljudi »za našo štacuno.« Gospod dekan, ki ste gola marioneta mlečozobih kaplanov,

ali Vas ni sram, da se postavite na čelo tako umazani konkurenci? Ali veste, da je Stare iz prepričanja vaš mož in ne le iz dobičkarje in potuhnjenosti? Sicer pa naj bo Stare kakršnega koli prepričanja, uverjeni smo popolnoma, da, ako bi se mu utegnulo kdaj slabo goditi, boate Vi gospod dekan s svojim štabom prvi, ki ga bo de na cedilu pustil, kakor ste svoječasno konsum. Sicer pa ne mislite, da pišemo to iz jeze. O ne. Popolnoma smo uverjeni, da uredi sedežev v cerkvi, ker se boji, da mu ne bi ženske oči izpraskale. Že ve, kaj se pravi, ženskam se zameriti. — Mož pa tak! F. G.

§ 34. Dekan ribniški samo radi tega ne uredi sedežev v cerkvi, ker se boji, da mu ne bi ženske oči izpraskale. Že ve, kaj se pravi, ženskam se zameriti. — Mož pa tak! F. G.

§ 35. Struška Jakličeva filialka dobropoljskega konsumja je že davno poginila in kar tiho se je izvršil prenos pozemeljskih ostankov v rojstni kraj Dobropolje. Dobiček? Kaj?

§ 36. Župnik Šalehar dela svojim ovčkam krivico s tem, da mu morajo dolenjevaški posestniki (vsako leto osem) njegove njive obdelovati. Zakaj ne opravljajo tega tudi druge vasi, katerim tudi fajmošter Šalehar župnikuje?? Krivica!

§ 37. Boga so vrgli iz šole! bode »ribniški novičar« poročal. To pa ni tako, ampak diši le po profitu, katerega je hotel Šalehar pri bogu iskati. Nekje iz Tirolov dobil je križ, dal ga je šoli, ko je prišel pa čas računov, predložil je masten račun. Tej farški umazanosti so se odborniki uprli, ter na lastne stroške drug križ kupili, župniku so pa njegovega s hvalo vrnilo. K.

§ 38. Velikopoljski župnik Volc, ta ljubeznivi naslednik božji, je grozno sramečljiv gospod. Ne vemo sicer, koliko dobi, ko pošilja svojega mežnarja v vsako hišo po 10 oziroma 5 kr. za maše o sni, o moči, za verne duše itd., vemo le toliko, da ta gospod nima niti toliko srca, da bi v takih žalestnih prilikah vendar daroval sv. mašo za stonj, ne pa na tak način obiral svoje ovčice. Gotovo je pa in pribito, da je na ta način darovana sv. maša prav mastna. No pa kaj hočemo? Kje pa bi dobivale farovške kuharice take penzije — farovške ljubice take dote?? C.

§ 39. V dolenjevaški šoli vrši se vsako leto običajno izpraševanje za velikonočno izpoved (zakaj neki v šoli? Op. stavčeva?) in tedaj nanosijo ljudje jaje in desetic, da je kar veselje. Letos pa ni bilo leto, kar se tega beračenja tiče, nič kaj bogato, kajti od 60 povabljenih dolenjevaščanov prišlo jih je komaj 20. Zelo značilno je, da najbolj zagrizeni možje klerikalnega kalibra rajši doma ostajajo, nego bi poslušali klanfarsko govorjenje te fajmoštrske govedine. K.

§ 40. V Dolenji vasi je bil za krajnega šolskega nadzornika izvoljen gospod Jos. Merhar, župnik Šalehar je dobil belo polo. M.

Trgovski ples.

Ljubljana ima še v živem spominu nekdanje trgovske plesne, ki so jih dolgo let prirejali trgovci obeh narodnosti. Ti plesi so bili sijajni in so zavzemali odlično mesto med družabnimi priredbami v Ljubljani.

Od tedaj pa so se razmere znatno premenile in zato so tisti plesi postali nemogoči. Na njih mesto so stopile nove priredbe, ne več mednarodnega, nego strogega slovenskega značaja, katerih vodstvo je v rokah slovenskega trgovskega društva »Merkur«, ki sijajno uspeva. To društvo, ki se čedalje lepše razvija in je postalo največjega pomena za slovensko trgovstvo, je uvedlo nove trgovske plesne z narodnim značajem. Letošnji trgovski ples se je vršil v soboto in je uspel res znamenito ter daleč nadkrilil sijaj nekdanjih prej omenjenih trgovskih plesov. S tem plesom je »Merkur« dosegel v družabnem oziru velikanski uspeh.

Trgovski ples se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma«. Tako dvorana kakor tudi stopnišče je bilo krasno dekorirano s palmami, vse pa tako bogato razsvetljeno, da je bil utis bajnolep. Konec dvorane je bil napravljen podij kjer je med zelenjem stal kip cesarjev.

Ples je počastil s svojim obiskom Njega cesarska in kraljevska visokost nadvojvoda Josip Ferdinand Sprejem se je vršil po predpisanem ceremonijelu na najslavesnejši način.

Prihod nadvojvode Josipa Ferdinanda je bil določen na 9. uro 5 m. Pri vzhodu v »Narodni dom« je cesarskega princa, ki se je pripeljal s svojim najvišjim dvornikom podpolkovnikom baronom Weberjem, sprejel častni komitè, kateremu je stal na čelu predsednik trgovske in obrt-

niške zbornice, Josip Lenarčič, ki je nadvojvoda pozdravil s kratkim ogovorom, opozarjajoč med drugim na dejstvo, da je ta dan prvič član cesarske roduvine prestopil prag družabnega doma ljubljanskih Slovencev. Po pozdravu so bili nadvojvodi predstavljeni člani častnega komitèja, in sicer podžupan dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški, župan Ivan Hribar, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice Fran Kollmann, veletržec Ivan Knez, predsednik odvetniške zbornice in deželni poslanec iz trgovske in obrtne zbornice dr. Danilo Majaron, predsednik mestne hranilnice veletržec vitez Vaso Petričič, državni in deželni poslanec dr. Ivan Tavčar in veletržec Feliks Urbanc.

Potem se je nadvojvoda v spremljstvu predsednika Lenarčiča in župana Hribarja podal v dvorano. Sprejeda sta svetila dva lakajja. Ko je nadvojvoda vstopil v dvorano, je godba zasvirala cesarsko himno. Vse občinstvo se je razvrstilo v špalir in tod je šel cesarski princ do podija, kjer so ga pričakovale patronese, deželni predsednik baron Heinlein, gospa baronica Heinova, divizijonar fml. vitez Chavanne s soprogom, general Angerholzer, general pl. Manussi s soprogom in general Höpler.

Tu so bile nadvojvodi predstavljene patronese, najprej gospa dr. Tavčarjeva in potem druge. Patronese so bile razen gospe dr. Tavčarjeve še gospa Roza plem. Bleiweis-Trsteniška, gospa dr. Hribarjeva, gospa Knezova, gospa dr. Majaronova in gospa Urbančeva.

Medtem, ko je nadvojvoda na najljubeznivejši način konverziral s patronesami in različnimi dostojanstveniki, se je vršil predples, katerega je plesalo deset parov, in sicer sledeče gospodične in gosposje: Anča Ferjančič in Evgen Zupančič, Ada Hieng in Ludovik Vašič, Mihaela Javornik in Ivan Kostrovec, Vida Gogola in dr. E. Brettl, Amalija Povše in Fran Bonaf, Marta Andolšek in Gjurjo Schaffer, Lea Levec in Anton Martine, Ana Vidmajer in Filip Turk, Ana Soss in Feri Sajovic, Ana Grasselli in Oton Balzer. Ta predples, ki ga je nastudiral ljubljenski plesni učitelj Morterra, je bil nekaj izrednega. Ples je sestavljen iz različnih španskih in francoskih plesnih motivov in izvedel se je z neposnemno eleganco in graciozno. Uprizoril se je — to lahko rečemo — prvi koreografski umotvor, kateri je vse obdudovalo in vse je bilo veselo, da se je po navetu gospe dr. Tavčarjeve uvrstil v program ta predples.

Koj nato se je pričel redni ples in se razvil kar najživahneje in bila je prava radost, gledati to ogromno število dražestnih in cvetočih gospodičin, elegantnih gospe in neumornih plesalcev.

Razen že zgoraj navedenih dostojanstvenikov so bili navzočni tudi gosposje: deželni sodni prezident Levičnik, dvorni svetnik in finančni ravnatelj Lubeč, dvorni svetnik dr. grof Schaffgotsch, dvorni svetnik dr. plem. Rüling, vladni svetnik Kulavics, vladni svetnik dr. Zupanc, državni pravdnik dr. Trenz, državni poslanec nadsvetnik dr. Ferjančič, državni poslanec in predsednik notarske zbornice Plantan, deželni odbornik Grasselli, polkovnik pl. Riedl, podpolkovnik Schmidt, podpolkovnik Brauner, podpolkovnik Krivanek, podpolkovnik pl. Riedlinger, major Brix, major pl. Kastl, magistratni ravnatelj Vončina, deželni šolski nadzornik Hubad, deželni šolski nadzornik Levec, deželni svetnik Zamida, tajnik trgovske in obrtne zbornice dr. Murnik, gimnazijski ravnatelj Senekovič, učiteljski ravnatelj Črnivec, ravnatelj višje dekliske šole dr. Požar, ravnatelj trgovske šole Mahr, več svetnikov trgovske in obrtne zbornice, in več obč. svetnikov. Vseh imen pač ne moremo navesti, a ob sebi se razume, da je bila največja udeležba iz trgovskih krogov.

Kdor je med plesom pogledal v dvorano, je zagledal čarobno lepo sliko. Posebno senzacijo so vzbujale krasne in bogate toilette. Močno nas mika, da bi vsaj nekatere toilette popisali. Kaj bi se dalo vse povedati o neki temnozeleni toiletli, o neki sivi toiletli in o raznih drugih. Ali izbirati je težko — vseh toilet pa ni mogoče popisati.

Kako pridno in vstrajno se je plesalo, je razvidno iz tega, da smo pri prvi kadriji našli 116, pri drugi pa blizu 100 parov. Kadrije je z mladeniško vervo vodil skušeni g. Schantel in znal uprizoriti tako lepe figure, da ga ni možno prehvaliti. Po drugi četvrtki je odbor vsem patronesam in predpleskam ter soprogramam društvenih odbornikov gg. Lillega in Jebračina poklonil prelepe šopke samih ekstitičnih cvetk, splah pa je vladala glede šopkov potratnost, da

je bilo kmalu vse v rožicah. Omeniti je tudi, da so bila damska darila nekaj izredno finega.

Nadvojvoda Josip Ferdinand se je mudil skoro poldrugo uro na plesu in se najlaskaveje izrazil tako o plesu samem, kakor sploh o „Nar. domu“.

Trgovski ples je, kakor smo že rekli, velik uspeh društva „Mercur“, ki si je v kratkem času s svojo energično delavnostjo pridobil obilnih simpatij. Zasluga na tem uspehu gre celemu odboru, zlasti pa neutrudnemu podpredsedniku g. Lillegu, marljivemu načelniku plesnega odseka g. Josipu Perdanu, katerega so požrtovovalno podpirali gg. Golob, Sajovic in koncipist trgovske in obrtne zbornice dr. Windischer.

Ples je trajal seveda do jutra. Čistega dobička je bilo 1800 K, vstopnic je bilo prodanih nad 800.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. februarja.

Ljubljanski obč. svet ima v torek 9. t. m. ob petih popoldne sejo, ki se bo eventualno nadaljevala v sredo 10. t. m. ob petih popoldne. Na dnevnem redu so med drugim: poročila o podelitvi meščanskih podpor; o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo; o imenovanju okr. načelnikov; o prošnji K. Paternostra za nakazilo pokojnine; o Josip Pavlinovem prizivu zastran mostne tehtnice; o napravi kanala v Šubičevih ulicah do južno-šlezvicijske proge; o prošnji Iv. Bizovičarja za razdelitev parcele v Trnovskem pred. na stavišču; o prizivu dr. Frana Počka zastran uporabnega in prebivalnega dovolila za njegovo hišo v Streljskih ulicah; o regulaciji hodnikov ob Poljanski cesti pri hišah Ivana Zajca, Antona Slovence in Antona Verhovca; o prošnji Helene Šoštarjeve za stalno dosmrtno podporo; o nasvetu Pavla Velkoverha, naj bi mesto zgradilo hlev v predmestju Gradišče; o navodilu za preskrbovanje ubogih v Ljubljani; o županovem dopisu v zadevi imenovanja novih ulic in trgov; o delovanju »Prostovoljnega gasilnega društva« v IV. četrtletju 1903; o podelitvi Matija Delakove dijaške ustanove letnih 600 K; o dovolitvi kredita za izdajo učnih slik iz domoznanstva; o podelitvi cesar Franca-Jozefovih ustanov za učence c. kr. umetno obrtne strokovne šole v Ljubljani; o tarifi za porabo voza namenjenega za prepeplavanje prašičev, ki dohajajo iz okuženih krajev ogrske krone v mestno klavnico; o računskem zaključku mestne elektrarne za leto 1902; o proračunu mestne elektrarne za leto 1904; o prošnjah dveh uslužbencev mestne elektrarne za nagrado; o izvestji Cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole za šolsko leto 1902/3; o porabi dotacij v letu 1903; o prošnji nekega stavbnega gospodarja za odstop prednosti glede 3% državnega posojila; o prošnji nekega mestnega sluga za dvomesečni dopust; o županovem dopisu v zadevi dovolitve nagrade zapisničarju pri raznih odsekih sejah; o prošnji nekega sluga za podporo radi bolezn; o prošnji nekega hišnega posestnika za dovolitev 3% državnega posojila; o prošnji neke hišne posestnice, da bi ji mestna občina dovolila prednost nekega posojila pred 3% mestnim posojilom; o povrnitvi pravnih stroškov v Dominik Lercherjevi zadevi.

Važna odredba. Kranjski deželni šolski svet je izdal te dni na vse okrajne šolske svete oziroma vsa šolska vodstva času razmeram primerno odredbo, glasom katere je strogo prepovedano šoloobveznim otrokom vdeleževati se javnih ljudskih shodov, na katerih se na strasten način razmotrivajo politična dnevna vprašanja. V bodoče imajo šolska vodstva dolžnost, vsak slučaj naznaniti na višje mesto. — Znano je, da tvorijo otroci na klerikalnih političnih shodih največkrat polovico poslušalcev, in čestokrat tudi več, kateri se tem potem na strasten način fanatizirajo zoper nasprotno stranko. Ker se na vseh klerikalnih shodih grdo zabavlja na šolo in izpodkopa ugled učiteljstva, je čisto naravno, da sta pri teh otrokih ves pouk in vsa vzgoja v šoli brezvspešna; zato pozdravljamo to najnovjšo odredbo deželnega šolskega sveta.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v torek se poje prvič v sezoni velika Meyerbeerova opera v 5 dejanjih »Africa« Naslovno ulogo poje gospa Skalova, Neluska g. Angeli, Vaska de Gama g. Orželski, don Pedra g. Pestkovski, Ines gđ. Kalivodova, Ano gospa Gli-varčeva.

Slovensko gledališče. V soboto se je novič uprizoril »Deseti brat«. Za g. Verovška je bil to prvi častni večer. Poročilo smo morali odložiti za jutri.

Odbor društva »Pravnik« se je ustanovil tako-le: Predsednik dr. Andrej Ferjančič, podpredsednik dr. Danilo Majaron, tajnik dr. Konrad Vodušek, blagajnik dr. Anton Vvigelj, knjižničar Anton Dermota, odborniki Karol Wenger, Aleksander Hudovernik, dr. Ivan Rogina, vnunji odborniki dr. Janko Babnik na Dunaju, dr. J. Hrašovec v Celju, dr. Zuecon v Pulju. Pri prvi odborovi seji se je sestavil tudi redakcijski odsek, v katerega so izvoljeni odborniki Karol Wenger, Aleksander Hudovernik in dr. Ivan Rogina. Nadalje je odbor sklenil, da skuša na vsak način pomnožiti neverjetno nizko število društvenih članov in nič večje število naročnikov »Slovenskega Pravnika«. Vkljub veliki in vsestranski priznani važnosti, katere se od nekaj pripisuje društvu »Pravnik« in njegovemu glasilu, ostalo je zanimanje in podpiranje tega društva na tisti nizki stopnji, s katero se Slovenci zlasti v primeri z drugimi slovenskimi narodi žalibog ne moremo ponašati. Saj menda uprav bagatelna članarina in naročnina letnih 10 K ne plaši naših slovenskih pravnikov. Vzrok temu pač tiči v tisti znani letargiji za društveno življenje v obče, katera med nami Slovenci tako bujno procvita. Te pa društvo »Pravnik« v istini ne zasluži. Pomisliti se mora, da stojimo Slovenci baš sedaj v najhujšem boju zoper birokratične krivice, ki se delajo našemu jeziku v uradih. Če hočemo tedaj, da ta boj srečno dokončamo z zmago na celi črti, moramo v prvi vrsti imeti odlično glasilo, moramo pa tudi skrbeti za to glasilo, ne pa zanemarjati ga, kakor je to dandanes »en vogue«. Odbor društva upa, da njegovo delovanje ne ostane brez vspeha in da privabi v društvo vse one slovenske pravnike, katerim ni še ugasnila zadnja iskrice zanimanja za naše cilje in svrhe.

Sobotni občni zbor »Bolniškega in podpornega društva pomočnih uradnikov« zaradi prepitve udeležbe ni bil sklepen, in se je vsled tega moral odgoditi na prihodnji mesec.

Poročil se je gosp. Valentin Turk v Novem Kotu z gđ. Rotijo Pakiž iz Nove vasi.

Lep zgled narodne probujenosti so nam dali spet šentpeterčanje na Krasu ter uradniki in uradnice ljubljanske pošte. Vsako leto se eni kakor drugi spominjo naše potrebne družbe sv. Cirila in Metoda. Običaj jim je, da dá eden ali drugi njih krožiti polo med somišljeniki za novoletni dar imenovani družbi. Tudi letošnji uspeh njih nabiranja je bil znaten. Tako so nabrali poštni uradniki in uradnice 100 kron in šentpeterčanje 56 kron 65 vinarjev. Naša dična družba sv. Cirila in Metoda je v vednih stiskah in kako uspešno bi ista delovala ko bi tudi po drugih krajih se posnelo malo gori omenjene vrle rodoljube. Saj bi narodna inteligenca brez različne političnega mišljenja gotovo rada pa četudi v manjših zneskih kaj družbi darovala, samo treba bi bilo povsod koga, da nabira. Potrudite se torej rodoljubi po mestih in na deželi in storite tako, kakor store vsako leto šentpeterčanje in ljubljanski poštni uradniki. Vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda pa položimo na srce, da naj naroči denarne pušice in jih razdeli po narodnih gostilnah, kamor zahajajo stalni gostje. Tam bi se vsak večer lahko nabrala mala svotica za družbo, ko bi eden ali drugi gost se potrudil in šel s pušico okolo gostov, kadar so najštevilnejše zbrani. Na pušici naj bi bilo na primer napisano »Krajcar za družbo sv. Cirila in Metoda« in vsaki gost bo rad dal krajcar, če ne več, v pušico. Po malih darilih se lahko mnogo nabere po znanem pregovoru: od zrna do zrna itd. V priznanje rodoljubnega nabiranja naj bi se dotičnim gostilnam delile diplome. Ko se nabere 200 kron, postane gostilna pokroviteljica družbe in diploma se obesi na steni gostilne v ponos in ispodbujo darovalcem. Čim večkrat nabiranih po 200 kron, tim več diplom. Tako delajo

na Češkem, in stvar se dobro obnese.

Poročil se je v Gradou dne 6. t. m. g. Franc Vrščič, zavarovalnični uradnik v Trstu z gospico Ano Vedlik.

Zlato poroko bosta praznovala v četrtak, dne 11. t. m., Janez in Uršula Dimnik iz Jarš pri Ljubljani ob 10 uri popoldne v farni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani. Poroči ju najmlajši sin — župnik. Zlatoporočencema sta stara po 78 let ter sta obadva še prav čvrsta in zdrava. Živi jima pet otrok, izmed katerih je najstarejši sin nadučitelj in občinski svetovalec v Ljubljani, dva sta posestnika v rodni vasi in občinska svetovalca jeziške občine pri Ljubljani, najmlajši je pa župnik v Begunjah, pri katerem živi edina sestra. Zlatoporočencema in vsej rodbini naše iskrene čestitke!

Umrl je v Litiji g. Avguštin Černe, uradnik južne železnice v starosti 71 let Pokojnik, oče g. Pavla Černeta, c. kr. narednika in Viljema Černeta, čevljarja, oba v Ljubljani; bil je vedno zaveden naprednjak in odločen naš pristaš. Bodi mu zemlja lahka! Žalujoci rodbini srčno sožalje.

Samomer. V Mirni peči se je zastupil umirovljeni orožniški stražmojster kakih 40 let stari gosp. Vinko Kašperovsky. Vzrok so menda rodbinske razmere.

Loterijski odsek v Vidmu nas prosi za objavo naslednjega poziva: Da se izognemo nerešničnim govoricam, naznanjamo sledeče: Po nepoštenem ravnanju prejšnjega voditelja loterijskega podzvetja za stavbo novega šolskega poslopja na Vidmu se je prizadela loterijski zalogi škoda za več sto kron. Na veliko srečo smo kmalu zasledili nepošteno ravnanje. Voditelj se je takoj odstavil, vso škodo pa se je zavezal poravnati njegova premožna mati. Prosimo pri tej priložnosti, naj se blagovolijo srečke pri nas naročiti; one pa, ki so se raznim dobrosrčnim prijateljem pripolale, obdržati. Srečka stane 1 K. Srečkanje se vrši 31. decembra 1904. Dobitkov je 2500 v vrednosti 40000 kron.

Pevsko in tamburaško društvo »Zvon« v Trbovljah ne priredi svoje maskarade v gostilni »Dolničar«, temveč v narodni gostilni g. Janka Forteta na Vodah. Pričetek točno ob pol 8. uri zvečer.

Ali je »stajerc« kmečki list? »Stajerc« se vedno hlina, kako gori za slovenskega kmeta ter napada razumništvo — seveda le slovensko — nemškimi uradnikom si ne upa ničesar očitati. V svoji zadnji številki opisuje nprav in značaj Slovencev ter pravi: »Proti svojim oblastnikom so se spuntali le eno edinokrat v večjem številu in tudi takrat je bila vzrok puntarski vstaji hujškarja posameznih nezadovoljnih in prenapetih. Zaslepljeno in zapeljano ljudstvo se je moralo za svojo nepremišljenost trdo pokoriti, zapeljive hujškarje je zadela zasluzna kazen« — Tako piše »kmečki list« o obupni kmečki vstaji za »svojo staro pravdo« proti krutim tlačiteljem, ošabnim nemškim graščakom!

Poskušeno umorstvo in samomer. V Gradou je 17-letni črkostavni učenec I. Ožko streljal na svojega tovariša Ferd. Lienharta in njegovo ljubico, 16-letno Marijo Mayer zaradi ljubosumnosti. Dasi je šestkrat streljal iz neposredne bližine, vendar ni nobenega zadel. Nato se je sam ustrelil sredi ulice.

Tržaška posojilnica in hranilnica oddaja v najem v svoji hiši, v novem tržaškem »Narodnem domu«, hotel, restavracijo in kavarno vse skupaj ali vsako posebej. Ponudbe sprejema do 15. februarja t. l. posojilnica sama. Več se izve iz današnjega tozadavnega oglasa.

Vlom. Dne 5. t. m. se je utihotalip neznan tat v vrtnarijo Iv. Vidarja na cesti na Rožnik, kjer je v hišici s silo vlomil v kovčeg vrtnarskega vajenca Ivana Česna in mu ukradel srebrno žepno uro in dežnik. Tatvine sumljiv je brezposelni vrtnarski pomočnik, ki se je tistega dne klatil okoli vrtnarije.

Zaradi ene desetice sta se v soboto popoludne sprla v Šolskem drevoredu mesarska pomočnika Jakob Vrečar in Franc Šetina in je slednji napadel prvega z nožem. Nastal bi bil med njima nevaren pretep, da ni to preprečil redar, ki je prišel mimo.

V Hrušico se je podalo predvčerajšnjim k zgradbi železnice 90 delavcev.

V Ameriko se je odpeljalo včeraj in predvčerajšnjim ponoči z južnega kolodvora 35 izseljencev.

Najnovije novice. — Papežu hudo peša vid. Papež Pij X. se je že baje v konklavu branil

papeštva, ker mu peša vid. Te dni so ga preiskali specialisti ter mu navetovale, naj se kolikor mogoče zdržiže čitanja, posebno v večernih urah, ker se je sicer bati, da popolnoma oslepi.

Državnozborski mandat je odložil dr. Jan Dvořak. Na njegovo mesto bo kandidoval praški odvetnik dr. Klumpar.

Revizija Dreyfusove pravde se začne že 25. t. m. na kasijskem dvoru.

Ženske v obrtnem nadzorništvu. Na Saksonskem imajo pet žensk v službi obrtnega nadzorništva, ki nadzorujejo službene razmere ženskih tovarniških delavk. Zbornica pa je vsled dosedanjih izkušenj odklonila predlog, naj bi se te ženske postavile v enako razmerje z moškimi obrtnimi nadzorniki.

Mladoletnost onoletnih prostovoljcev. Neki onoletni prostovoljec na Dunaju si je naročil uniformo pri krojaču; pozneje je ni hotel plačati, in na tožbo se je izgovarjal, da je mladoleten. Sedaj pa je izrekel tudi najvišji sodni dvor, da ta izgovor ne velja, ker prostovoljci na lastne stroške morajo imeti toliko premoženja, da si nabavijo sami potrebno obleko.

Odpravljen I. razred na železnici. Na Bavarskem se s i. majem odpravijo pri vseh vlakih vozovi I. razreda.

Skrivnosti v župnišču. V Cavatirrenju v Italiji so našli orožniki v kleti župnišča neko slaboumno žensko Regino, ki je bila v tem prostoru zaprta 16 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

Petrograd 7. februarja. Današnji uradni »Praviteljstveni Vestnik« je priobčil cirkularno depešo ministra zunanjih del, grofa Lamsdorffa, na vsa ruska poslaništva. V njej je rečeno: Japonski poslanik je izročil ruski vladi noto, ki naznanja, da se Japonska sploh neče več pogajati z Rusijo in da japonsko poslaništvo vsled tega je car odredil, da ruski poslanik v Tokio takoj zapusti Japonsko. To postopanje japonske vlade, ki niti počakala ni na že odposlani odgovor ruske vlade, nalaga Japonski vso odgovornost za posledice.

Petrograd 7. februarja. Pretrganje diplomatske zveze med Rusijo in Japonsko pomeni ravno toliko, kakor direktna napoved vojne. Japonska je namreč že opetovano odklonila vsako posredovanje drugih držav — novo posredovanje je torej izključeno in zaradi tega je pretrganje diplomatske zveze faktični začetek vojne.

Dunaj 8. februarja. Naznanilo, da je pretrgana diplomatska zveza med Rusijo in Japonsko, je tu silno presenetilo. Sodi se pa, da tekom osmih dni še ne pride do bojev.

Dunaj 8. februarja. Tukajšnji japonski poslanik je imel dolg razgovor s turškim poslaničkom o balkanskih zadevah.

Berolin 8. februarja. Tukajšnji japonski poslanik je izrazil svoje ogorčenje, da okrožnica grofa Lamsdorffa pripisuje vso krivdo in vso odgovornost za vojno Japonski.

London 8. februarja. Japonski poslanik je sprejel 13 urednikov, katerim je rekel, da Japonska ni mogla več čakati, ker je Rusija zavlačevala pogajanja, da se na vojno pripravi.

Petrograd 8. februarja. Japonski poslanik je včeraj z vsem poslaniškim osebjem odpotoval od tod. Šel je v Berolin. Zastopstvo japonskih interesov je prevzel angleški poslanik.

Petrograd 8. februarja. »Novoe Vremja« pravi: Tri mesece se trudi ruska diplomacija, da z odnehanjem prepreči vojno. Vse je bilo zastoj. Kar je v tem času Japonska delala, je bila sama komedija. Japonska je od začetka imela namen začeti vojno, a morala je čakati, da sta njeni novi ladji iz Genova pri-

speli v japonsko vodovje, ker bi bila sicer ruska mornarica pri Adenu ti dve ladji v jela. Zdaj sta ti dve ladji prispeli v Singapore in zdaj je Japonska storila odločilen korak. Dalje pravi »Novoe Vremja«, da s tem, ker so se pretrgale diplomatske zveze, vojna še ni formelno napovedana.

Petrograd 8. februarja. »Novoe Vremja« pravi: Odprta so sedaj samo tri pota: ali vojna, ali intervencija drugih držav — ki je pa bila že večkrat odklonjena — ali pa konflikt, ki lahko leta traja, pa ne vodi do vojne. Zadnja eventualnost je pač izključena, ker so interesi Rusije in Japonske preveliki, ker je nasprotje nepremostno in ker so stroški za vzdrževanje v tem slučaju neizogibnih vojnih priprav preveliki. Preostaja samo ultima ratio — to je vojna. Rusija se nahaja na predvečer velikanskih dogodkov. Kar so Japonci hoteli — to naj se zgodi.

Pariz 8. februarja. Ruski poslanik pojasnjuje, da je Japonska dan, predno ji je bil izročena ruski odgovor na zadnjo noto, pretrgala diplomatsko zvezo prav zaradi tega, ker ni hotela odgovora dobiti. Japonska hoče vojno za vsako ceno in zato je tako postopala.

Dunaj 8. februarja. Različni rezervni častniki in zdravniki so se pri japonskem poslaništvu oglašili, da bi vstopili v japonsko službo, a niso bili sprejeti.

Dunaj 8. februarja. Vrstvo ruskih podanikov na Japonskem je prevzel avstrijski poslanik.

Petrograd 8. februarja. Carjev manifest na ruski narod je pripravljen; čim pride form. napoved vojne, se takoj izda.

Petrograd 8. februarja. Vlada je odredila takojšnje mobiliziranje 1. in 2. turkestanškega voja. Oba voja odideta na kitajsko mejo.

Moskva 8. februarja. S kazansko železnico se je odpeljalo več strelskih bataljonov v Azijo. Na kolodvoru so bile velikanske demonstracije. Vojakom so podarili štiri bandera.

Berolin 8. februarja. Po verodostojnih sporočilih je Rusija popolnoma pripravljena na vojno. Poveljstvo armade na kopnem prevzame vojni minister Kurapatkin, poveljstvo mornarice carjev namestnik v Aziji admiral Aleksejev.

London 8. februarja. Prva divizija japonske mornarice je stransportnimi ladjami, na katerih se nahaja vojaštvo, že odplula in utegne že danes priti v korejski pristan Kemulpo.

London 8. februarja. Ruske ladje so odšle proti Sanghaju, da poskusijo vjeti iz Genove odšli in sedaj od Singapora prihajajoči japonski križarki.

London 8. februarja. Japonska je poslala spet dva polka vojaštva v Korejo. Tu se misli, da bo Rusija čakala, da začne Japonska z vojevanjem.

Dunaj 8. februarja. Poljedelsko ministrstvo je za ukazalo, da se morajo vse prošnje vinogradnikov iz Kranjske za posojila brezpogojno odbiti, in sicer zaradi obstrukcije klerikalne stranke v kranjskem deželnem zboru.

Dunaj 8. februarja. V vojnem odseku ogrske delegacije je vojni minister Pittreich izjavil, da se je med ogrsko vlado in med vojno upravo doseglo popolno porazumljenje glede koncesij, ki jih je dovoliti Ogrski. Grof Apponyi je vprašal, kako bo z emblemi. Minister je rekel, da skupna armada mora imeti skupne embleme.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 8. februarja 1904.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majeva renta	100.50	100.70
4 1/2% srebrna renta	100.45	100.65
4% avstr. krona renta	100.80	100.80
4% zlata	120.55	120.75
4% ogrska krona	99.—	99.20
4% zlata	118.90	119.10
4% posojilo dežele Kranjske	100.—	100.75
4 1/2% posojilo mesta Spljet	100.—	100.—
4 1/2% Zader	100.—	100.—
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	101.—	101.95
4% češka dež. banka k. o.	100.—	100.80
4 1/2% ž. o.	100.—	100.70
4 1/2% zst. pisma gal. d. hip. b.	101.75	102.05
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106.45	107.40
4 1/2% zast. pisma Innerst. hr.	101.—	102.—
4 1/2% ogrske cen. dež. hr.	100.50	101.50
4 1/2% z pis. ogr. hip. ban.	100.30	101.30
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	100.—	101.—
4 1/2% obl. češke ind. banke	100.50	100.70
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	99.50
4% prior. dol. žel.	99.70	100.70
3% juž. žel. kup. 1/2% 1/2%	362.50	364.50
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	101.—	102.—
Srečke.		
Srečke od l. 1854	180.—	192.—
„ „ 1860/3	184.—	185.50
„ „ 1864	257.—	261.—
„ tizske	164.40	166.40
„ zem. kred. I. emisije	297.—	302.—
„ II.	290.—	294.—
„ ogr. hip. banke	267.—	271.50
„ srbske à frs. 100—	91.—	92.80
„ turške	125.65	126.65
Basilika srečke	21.70	22.70
Kreditne „	463.—	473.—
Inomoške „	82.—	87.—
Krakovske „	80.—	85.50
Ljubljanske „	70.—	74.—
Avst. rud. križa „	55.25	56.25
Ogr. „	29.—	30.—
Rudolfove „	70.—	73.—
Salcburške „	78.—	82.—
Dunajske kom. „	508.—	519.—
Dejnice.		
Južne železnice	83.10	84.10
Državne železnice	663.—	664.—
Avstr.-ogrske bančne dejnice	1622.—	1632.—
Avstr. kreditne banke	663.25	664.25
Ogrske	765.—	766.—
Zivnostenske	252.—	252.50
Premogokop v Mostu (Brüx)	672.—	675.—
Alpske montan	410.—	411.—
Praške žel. ind. dr.	1870.—	1875.—
Rima-Murányi	471.—	472.—
Trbovlske prem. družbe	386.—	388.—
Avstr. orožne tovr. družbe	460.—	462.—
Češke sladkorne družbe	149.—	151.50
Valute.		
C. kr. cekin	11.34	11.38
20 franki	19.05	19.07
20 marke	23.41	23.47
Sovereigns	23.92	24.—
Marke	116.92	117.12
Laški bankovci	95.10	95.30
Rublji	252.75	253.—
Dolarji	4.84	5.—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 8. februarja 1904.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg K	7.91
„ „ okt. 1903	„ „	7.71
Rž „ april	„ „	6.61
Koruza „ maj 1904	„ „	5.30
Oves „ maj	„ „	5.50

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 206.9. Srednji uradni tlak 738.0 mm.

Febr.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nego
6.	8. zv.	729.5	7.8	brezveter.	dež
7.	7. zj.	730.4	5.0	sl. svzhod	oblačno
8.	2. pop.	730.7	6.2	sl. jzhod	oblačno
9.	9. zv.	730.9	5.3	brezveter.	oblačno
10.	7. zj.	731.1	3.5	brezveter.	megla
11.	2. pop.	730.2	6.8	sl. jzhod	oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje 7.5° in 5.5°, normale: -1.1° in -1.0°. — mokrina v 24 urah: 13.1 mm in 0.5 mm.

Potrtnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, oče, stari oče, brat, tast in svak, gospod

Avguštin Černe

uradnik c. kr. priv. juž. železnice

po dolgi in mučni bolezni, danes ob 9. uri zvečer, previden s tolažili sv. vere v 71. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki dragega preminolega se bodo v torek, dne 9. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Litiji prenesli na ondotno pokopališče k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi v Litiji. Ranjkega priporočamo v blag spomin. 383

Litija, dne 8. svečana 1804.

Rozalija Černe, soproga. — **Gustav, Viljem, Pavel, Dragotin**, sinovi. — **Pavilna**, hči. — **Franja Bradarica**, sestra. — **Vsi vnuki.**

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani sin, oziroma brat in bratranec, gospod

Filip Fajdiga

zavarovalnični uradnik

danes ob 4. uri popoldne po dolgi in zelo mučni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 22. letu starosti mirno v gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega pojde v ponedeljek, 8. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Prešernovih ulicah št. 50 na pokopališče k sv. Krištofu, kjer se bodo zemeljski ostanki položili k zadnjemu počitku. Svete maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah. Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani dne 6. febr. 1904.

381 **Žalujoči ostali.**

Iščem dobrega

mlinarja

za mlin na vodni sili. Hrana in stanovanje pri meni, plača po dogovoru. Služba se lahko takoj nastopi. 379-1

Iv. Tomšič, Ilir. Bistrica.

Hiša na prodaj

v **Ilir. Bistrici**, v dobrem stanu, pripravna za malo trgovino ali pa za boljšega rokodelca. 207-4

Pojasnila v manufakturni trgovini št. 99 v Ilir. Bistrici.

Zaradi bolezni gostilničarja se da v najem ali na račun

gostilna

na **Hrušici št. 33** (Gorenjsko), kjer se gradi železnica.

Natančneje se poizve istotam ali v pivovarni **J. Kosler & Co.**, v Ljubljani. 329 | 4

Krajevstvo Saško. 351-1

Technikum Mittweida.

Ravnateljstvo: prof. A. Holst. Višje tehniško učilišče za elektrotehniko in strojno tehniko. Elektrotehniški in strojni laboratoriji. 36. solsko leto: 3610 gojencev. Tovarniške učne delavnice. Programe itd. pošilja brezplačno tajništvo.

Zaradi selitve se prodaja

posestvo

v **Mali Štangi št. 1** pri Litiji. Kupni pogoji se izvedo pri **Francetu Bratnu** v **Mali Štangi** ali pri **J. Tratniku** v Litiji. 382

Generalnega zastopnika

za **Kranjsko**

sprejme stara, vpeljana, domača zavarovalnica za življenje proti gotovi plači, potni dietam, proviziji in ozirom za preskrbljenje za starost. Ponudniki naj svoje ponudbe s fotografijo pošljejo do 15. februarja pod „Gute Existenz“ upravnistvu „Slov. Naroda“. — 15. februarja pride v Ljubljano ravnatelj.

Poskusite

pristni rastlinski liker „**Florian**“

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogrevanje in oživilja telo, budil tek in prebavo, daje dobro spanje.

Lastnik: 5-30

EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.

Vzorcji se radovoljno dajejo brezplačno.

Za neko pivovarniško restavracijo se išče za majev termin spreten

gostilničar

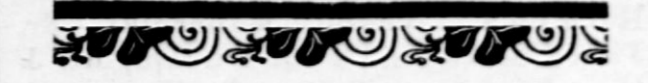
ki more položiti kavejjo.

Vpraša naj se v **Prešernovih ulicah št. 7.** 373-2

Alozij Luznik

na **Vrhniki pri Ljubljani**

preskrbuje dobre harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi gasovirje, plinice in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 40 brezplačno. 1294

Pravi kranjski

„Brinovec“

Garantiert echt krainischer

Wachholderbranntwein

Destillateur

FRANC CVEK

Kamnik - Stein, Krain (Autriche)

Véritable Genévre de la Carniole sous garantie. Kátszer fégetett valódi tiszta Krainai Borovicska. Genüino Ginopro della Carniola sotto garanzia. Warantiert genuines Carinthian Gin.

Lepo stanovanje

se odda za 1. maj. (357)

J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

Trgovskega

pomočnika

sprejme 340-3

A. ŠARABON

špecijska trgovina v Ljubljani.

Restavracija „Narodni dom“

Usaki petek

morske ribe

Sprejemajo se tudi naročila na obed.

(Tudi za 2. uro popoldne)

Za obilen obisk se priporoča

87-25 **Ivan Kenda.**

Slastna

pijača

Talanda Ceylon-čaj.

Ne vpliva vznemirjajoče, temveč krepi na duha in telo:

St. 1 v zavojih po 20, 30, 125 vin: „ 2 „ „ 24, 60, 150 „ „ 3 „ „ 32, 80, 200 „

Dobiva se

v vsaki večji drogeriji in špecijski trgovini.

Rudolf Tonejc

železniški mojster

Vera pl. Martinkovič

uroč. poročena. ženo

Novo mesto.

Uraždin.

(375)

Žrebanje dne 15. februarja 1904.

Glavni dobitok:

Promese k zemeljskim srečkam II. em. á K 5 K 90.000

378 **priporočajo in se dobé pri „Ljubljanski kreditni banki“ v Ljubljani.**

Ščiti za krste

da se iste v grobu ne stlačijo,

najcenejše in najpopolnejše nadomestilo za zidano grobnico.

Vis. c. kr. ministrtvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih. 2891-13

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj.

V zalogi jih ima:

pogrebni zavod Frana Doberleta v Ljubljani.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fondi: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. 3-15

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančnej hiši v **Gospodskih ulicah št. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobika izdatne podpore v narodne in občnostne namene.